
Spis treści

Podziękowania	9
ROZDZIAŁ 1	
Wstęp i wprowadzenie	11
Kilka słów o metodologii	33
Część I	
NIEZAANGAŻOWANY OBSERWATOR	35
ROZDZIAŁ 2	
Empatia, pobudzenie empatyczne i zachowania prospołeczne	37
Definicja empatii	38
Cierpienie empatyczne jako motyw prospołeczny	39
Wzbudzenie cierpienia empatycznego	44
Znaczenie wielu mechanizmów	62
ROZDZIAŁ 3	
Rozwój cierpienia empatycznego	66
Reaktywny płacz noworodka	67
Egocentryczne cierpienie empatyczne	70
Pseudoegocentryczne cierpienie empatyczne	72
Właściwe cierpienie empatyczne	73
Cierpienie empatyczne wykraczające poza konkretną sytuację	81
Przekształcenie cierpienia empatycznego w cierpienie współczujące	86
Rozszerzony poznawczo model obserwatora	89
ROZDZIAŁ 4	
Empatyczny gniew, współczucie, poczucie winy i poczucie niesprawiedliwości	91
Cierpienie współczujące	93
Empatyczny gniew	94
Poczucie winy obserwatora z powodu zaniechania	99
Empatyczne poczucie niesprawiedliwości	103
Szybkie zmiany atrybucji przyczynowych	105

Część II

SPRAWCA 107

ROZDZIAŁ 5

Poczucie winy i internalizacja (uwewnętrznienie)	
norm moralnych	109
Poczucie winy	110
Internalizacja norm moralnych	117
Internalizacja norm moralnych a motywacja	127
Znaczenie socjalizacji	128

ROZDZIAŁ 6

Od dyscypliny do internalizacji	132
Kilka słów na temat dyscypliny	136
Teoria roli indukcyj w rozwoju moralnym	146
Dowody potwierdzające teorię	153

Część III

WYOBRAŻONE SPRAWSTWO 159

ROZDZIAŁ 7

Relacyjne poczucie winy oraz inne rodzaje	
wyobrażonego poczucia winy	161
Relacyjne poczucie winy	162
Poczucie winy z powodu odpowiedzialności	166
Rozwojowe poczucie winy	167
Poczucie winy ocalonego	172
Poczucie winy z powodu relatywnej przewagi	174
Czy ludzie są skazani na poczucie winy?	174
Cztery procesy wzbudzające poczucie winy	176

Część IV

CZY SAMA EMPATIA WYSTARCZY? 179

ROZDZIAŁ 8

Ograniczenia empatii: nadmierne pobudzenie i błędy poznawcze ...	181
Nadmierne pobudzenie empatyczne	182
Błąd wynikający z bliskości	189
Błąd tu i teraz	191
Wnioski dotyczące moralności empatycznej	194

Część V**EMPATIA I ZASADY MORALNE 199****ROZDZIAŁ 9****Interakcje i związki empatii z zasadami moralnymi 201**

Zasady moralne 202

Spójność empatii i troski 205

Spójność empatii i sprawiedliwości 206

Skutki związku empatii z zasadami moralnymi 216

Wzajemność 219

ROZDZIAŁ 10**Rozwój zasad sprawiedliwości opartych na empatii 226**

Procesy rozwojowe wiążące się ze sprawiedliwością opartą na empatii 229

ROZDZIAŁ 11**Dylematy związane z wieloma osobami oczekującymi pomocy oraz z wyborem między troską a sprawiedliwością 238**

Dylematy związane z wieloma osobami oczekującymi pomocy 239

Troska czy sprawiedliwość 242

Część VI**KULTURA 247****ROZDZIAŁ 12****Problem uniwersalności i kultury 249****Część VII****INTERWENCJA 259****ROZDZIAŁ 13****Wnioski dotyczące socjalizacji i edukacji moralnej 261****Bibliografia 273****Indeks rzeczowy 287****Indeks nazwisk 291**